

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 listopada 1932 r.

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*.

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

844.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: KOMUNIKACJI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH W POROZUMIENIU Z MINISTREM SPRAW WOJSKOWYCH

z dnia 5 sierpnia 1932 r.

o ruchu autobusów na drogach publicznych.

Na podstawie art. 5 i 26 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 656) i art. 6 punkt 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 479) zarządza się co następuje:

POSTANOWIENIA OGÓLNE.

§ 1. Za autobus uznaje się pojazd mechaniczny, przeznaczony do przewozu siedmiu lub więcej podróżnych.

Warunki techniczne.

§ 2. Autobusy powinny być tak zbudowane i urządzone, aby nie zagrażały bezpieczeństwu wogóle, a bezpieczeństwu podróżnych w szczególności, zapewniały wygodę i higienę podróżnych i nie niszczyły nadmiernie drogi.

§ 3. (1) W autobusach:

1) podwozie winno posiadać konstrukcję, zapewniającą wytrzymałość pojazdu, równowagę całości, wytrzymałość hamulców i mechanizmu kierowniczego. Wszystkie koła muszą posiadać pneumatyczne obręcze gumowe;

2) silnik powinien posiadać taką moc, aby przebiegi mogły się odbywać w ustanowionym czasie, przy pełnym obciążeniu i niekorzystnych warunkach drogowych, pozatem powinien posiadać regulator szybkości, niepozwalający na przekroczenie najwyższej dozwolonej szybkości oraz urządzenie umożliwiające wprawianie w ruch silnika z siedzenia kierowcy. Regulator szybkości nie będzie wymagany, o ile autobus posiada aparat rejestrujący szybkość (§ 4 pkt. a). Postanowienie o obowiązku posiadania regulatora szybkości albo aparatu rejestrującego szybkość, nie dotyczy autobusów kursujących w obrębie jednej gminy;

3) nadwozie winno być tak urządzone:

- a) aby mogło być szczelnie zamykane,
- b) aby wysokość wnętrza, mierzona od podłogi do najniższego punktu powały, wynosiła co najmniej 1.50 m nad miejscami siedzącymi i co najmniej 1.80 m nad miejscami stojącymi,
- c) aby ilość miejsc siedzących i stojących dla podróżnych nie była większa od ilorazu otrzymanego z podzielenia przez cyfrę 80,

a w autobusach, kursujących w obrębie jednej gminy przez cyfrę 75, różnicy między podaną przez fabrykę nośnością podwozia i sumą ciężaru nadwozia wraz z wyposażeniem oraz wagą dwojga osób obsługi. Pod wyposażeniem rozumie się koła zapasowe, części wymienne, narzędzia, zapas benzyny i smarów;

- d) aby szerokość i głębokość siedzenia dla podróżnych wynosiła co najmniej po 0,45 m. Odległość siedzeń od siebie, przy siedzeniach, ustawionych w jednym kierunku, powinna wynosić co najmniej 0,25 m, a jeżeli siedzenia nie posiadają pod sobą wolnej przestrzeni, co najmniej 0,40 m. Przy siedzeniach naprzeciwległych odległość siedzeń od siebie powinna wynosić co najmniej 0,50 m;
- e) aby przejście wewnętrzne wzdłuż autobusu miało co najmniej 0,30 m szerokości. Umieszczanie w przejściu siedzeń składanych jest dozwolone, o ile szerokość przejścia wynosi co najmniej 0,45 m. W autobusach, kursujących w obrębie jednej gminy dozwolone jest urządzenie miejsc składanych dodatkowych o mniejszym wymiarze pod warunkiem, że nie będą przeszkadzać przy wsiadaniu i wysiadaniu;
- f) aby miejsce przy kierownicy było wyodrębnione i oddzielone od wnętrza ścianką przezroczystą, poczynając od wysokości 1 m od podłogi pomieszczenia kierowcy i aby posiadało co najmniej 0,60 m szerokości i 0,45 m głębokości oraz osobne wyjście;
- g) aby wewnątrz autobusu, przeznaczone dla podróżnych posiadało co najmniej dwoje drzwi: wejściowe i wyjściowe o szerokości co najmniej 0,60 m. Przynajmniej jedno drzwi powinny znajdować się z prawej strony pojazdu. Autobus, nieposiadający drzwi w tylnej ścianie powinien posiadać w tej ścianie okno, szczelnie zamknięte, o wymiarach nie mniejszych, niż 0,80 m szerokości i 0,60 m wysokości. W autobusach podzielonych na stałe przedziały każdy przedział powinien posiadać oddzielne drzwi z prawej strony pojazdu. W autobusach, kursujących w obrębie jednej gminy, posiadających pomost tylny z dwoma wejściami, nie obowiązuje przepis posiadania przynajmniej jednych drzwi z prawej strony. Powierzchnia pomostu tylnego oraz miejsc stojących nie może wynosić mniej niż 0,2 m² na jedno miejsce stojące, a układ powierzchni winien być taki, by dawał możliwość wygodnego zajmowania miejsca stojącego;
- h) aby miejsca stojące, o ile takie są w autobusie, znajdowały się na specjalnych pomostach i posiadały urządzenia ułatwiające jazdę w pozycji stojącej (trzymadła, poręcze);
- i) aby w autobusach przyjmujących do przewozu bagaż ponad 10 kg wagi lub o wymiarach nienadających się do przewozu w pomieszczeniach dla podróżnych były

- osobne pomieszczenia na bagaż pod podłogą;
- j) aby wnętrze autobusu było tak skonstruowane, iżby oczyszczanie go i mycie nie przedstawiało żadnych trudności i mogło być dokładnie uskuteczniane.

Wyposażenie autobusu.

§ 4. Autobus powinien być wyposażony:

- a) w miernik szybkości i licznik kilometrów oraz przyrząd rejestrujący osiągnięte podczas jazdy szybkości, przerwy ruchu i czas przejazdu.

Jeżeli silnik posiada regulator szybkości (§ 3 pkt. 2), to przyrząd rejestrujący nie jest wymagany. W autobusach, kursujących w obrębie jednej gminy, przyrząd rejestrujący nie jest wymagany;

- b) w szybę przednią przed kierowcą (odwietrznik) ze szkła nierozpryskującego się;
- c) w dwa wskaźniki kierunku, umieszczone po obu stronach ramy szyby przedniej (odwietrznika) oświetlane w nocy i łatwo widzialne z tyłu pojazdu;
- d) w boczne lustro, dające kierowcy możliwość widzenia drogi z tyłu za pojazdem;
- e) w dwustronnie działającą samoczynną wycieraczkę szyby przedniej przed kierowcą;
- f) w dwie okrągłe niebieskie latarnie (o średnicy co najmniej 10 cm) w obu górnych rogach przedniej płaszczyzny dachu, które powinny być oświetlone od zmierzchu do świtu;
- g) w dwie gaśnice pojemności przynajmniej po 1 litrze, z których jedna powinna się znajdować wewnątrz autobusu, a druga w miejscu łatwo dostępnym dla kierowcy;
- h) w co najmniej dwa zapasowe koła lub obręcze gumowe;
- i) w komplet narzędzi i części zapasowych, umożliwiających doraźną naprawę w drodze umieszczony, w osobnej skrzyni lub pomieszczeniu, łatwo dostępnym dla kierowcy. Postanowienia, zawarte w punktach f), g), h) oraz i) nie odnoszą się do autobusów kursujących w obrębie jednej gminy;
- j) w urządzenie umożliwiające uzupełnianie zapasu paliwa z zewnątrz nadwozia;
- k) w stopnie przed każdymi drzwiami, umożliwiające wygodne wsiadanie i wysiadanie podróżnych i w uchwyty ułatwiające podróżnym wsiadanie i wysiadanie;
- l) w zamki przy drzwiach, posiadające rygle;
- m) w elektryczne urządzenie oświetleniowe;
- n) w urządzenie, ogrzewające podczas chłódów;
- o) w odpowiednią ilość okien, zapewniających dostateczny dopływ światła do autobusu; okna winny być zaopatrzone w zasłony lub rolety;
- p) w urządzenie do należytego przewietrzania wnętrza (wentylatory);
- r) w urządzenie, umożliwiające w razie potrzeby danie sygnału kierowcy w celu zatrzymania autobusu;

- s) w apteczkę doraźnej pomocy przy uszkodzeniach średniego stopnia. Postanowienie to nie dotyczy autobusów kursujących w obrębie jednej gminy;
- t) w napis, wskazujący ilość miejsc siedzących i stojących dla podróżnych, umieszczony na zewnętrznej i wewnętrznej stronie drzwi-czek;
- u) w napis czytelny od zewnątrz, że miejsc wolnych niema, gdy dopuszczalna liczba miejsc jest zajęta;
- w) w czytelny napis nazewnątrz u góry od przodu nadwozia, w nocy oświetlany, z nazwami krańcowych punktów obsługiwanej linii.

Autobusy kursujące w obrębie jednej gminy winny posiadać nazewnątrz u góry z przodu i z tyłu nadwozia znaki lub napisy dostatecznie wyraźne o wymiarach, umożliwiających publiczności w dzień i w nocy łatwe rozpoznanie linii i kierunku. Znaki mogą być uzupełnione napisami umieszczonymi na bokach nadwozia.

§ 5. Wszystkie urządzenia i przyrządy autobusu, powinny być w czasie kursowania autobusu w należyłym stanie i działać sprawnie.

§ 6. Na odstępstwa od poszczególnych wymagań, przewidzianych w §§ 3 i 4 niniejszego rozporządzenia, w wyjątkowych wypadkach, gdy zastosowaniu się do tych wymagań stoi na przeszkodzie konstrukcja autobusu, może zezwolić Minister Komunikacji.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 17 kwietnia 1929 r. o ruchu na drogach publicznych autobusów, służących do utrzymywania publicznej komunikacji (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 439).

Minister Komunikacji: *Kühn*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

845.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 10 października 1932 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o zmianach w rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 7 czerwca 1930 r. w sprawie przeznaczenia i parcelacji gruntów, położonych w sierzach interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowo - fabrycznych.

Na podstawie art. 7 i cz. 3 art. 49 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administra-